

Dr. Ahmet YAYLA

**İdarenin
Doğal Gaz Piyasasını
Düzenleme Faaliyeti**

**XII
LEVHA**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm DÜZENLEME

I. DÜZENLEMELERİN İDARE HUKUKU BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	9
A. PİYASA FAALİYETLERİNİN NİTELİĞİ.....	9
1. Kamu Hizmeti Ölçütlerine İlişkin Değerlendirme.....	9
a. Bir Kamu Tüzel Kişisi Veya Özel Hukuk Kişisi Faaliyeti	16
b. Denetim Ve Gözetim.....	19
c. Amaç: Kamu Yararı.....	25
(1) Doğal Gaz Piyasası Faaliyetlerinde Kamu Yararı....	25
(2) Enerji Kavramı ve Kamu Yararı-Kamu Hizmeti İlişkisi.....	30
(3) Tüm Doğal Gaz Piyasası Faaliyetleri Birer Kamu Hizmeti Midir?	38
2. Lisans Usulünün İdare Hukuku Bakımından İncelenmesi....	47
(1) Lisans Alma Yükümlülüğü	48
(2) Lisans başvurusu.....	50

(3) Lisans Başvurusunun İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi.....	52
(4) Lisans Süresi.....	56
(5) Lisans Bedeli Ve Katılma Payı.....	56
(6) Lisans Değişiklik Yapılması.....	58
(7) Lisansın Yenilenmesi.....	59
(8) Lisansın Sona Ermesi.....	61
(9) Lisansın İptal Edilmesi.....	63
(10) Lisanslara İşlenmesi Gereken Hükümler.....	65
(11) Devir Yasası.....	68
a. Kolluk Usulü Olan Ruhsat Ve DPK'nun Lisans Rejimi....	70
(1) Faaliyetin Kamu Düzeninin Korunması Amacını Taşımaması.....	72
(2) Temel Hak Ve Hürriyetlerle İlişkisi.....	80
(3) İşlevsel Denetim.....	81
b. Lisans İle İmtiyaz Sözleşmesi Rejimlerinin Karşılaştırılması.....	84
(1) Kuruluş Ve İşleyiş.....	90
(a) Doğal Gazın Dağıtımını.....	92
(b) Doğal Gazın İletimi.....	93
(c) Doğal Gazın Depolanması.....	94
(2) Kullanıcılardan Ücret Alınması.....	95
(3) İmtiyaz Sahibine Kamu Gücü Ayrıcalığı Tanınabilmesi.....	97
(4) İdarenin Denetim Ve Gözetimi.....	99
(5) Sözleşme Niteliği.....	102
(6) Sözleşmenin Feshi ve "Rachat".....	104
(7) "Emprevizyon" Ve "Fait Du Prince".....	107
(8) İki Yöntemin Karşılaştırılmasıyla İlgili Diğer Hususlar.....	110
(9) Sonuç.....	112
B. KAMU MALLARINDAN YARARLANMA USULÜNE İLİŞKİN YAKLAŞIM.....	113
1. "Doğal Gaz".....	114
2. Doğal Gaz Dışındaki Mallardan Yararlanma.....	127

3. Lisans Sahipleri Lehine Kamulaştırma Ve Sınırlı Aynı Hak Tesisi	131
II. KAMU HİZMETİ NİTELİĞİNDEKİ PİYASA FAALİYETLERİ	135
A. DAĞITIM	135
1. İhale Süreci	137
a. İhale Kararı Ve İlanı	137
b. İhale Komisyonunun Oluşturulması, Yeterlilik Ve Teklifler	140
2. Lisans Alan Şirketin Hak Ve Yükümlülükleri	148
a. Mülkiyet Hakkı	148
(1) Mülkiyetin İntikal “Anı”	148
(2) Lisans İle Mülkiyet İlişkisi	149
b. Dağıtım Şebekesinin Oluşturulması	152
c. Bağlantı Yapma Yükümlülüğü Ve Doğal Gazın Sunumu	154
d. Belediyenin Ortaklığa Davet Edilmesi	159
e. İştirak Sorunu	164
B. İLETİM	168
1. İletim Şebekesi Üzerinde Mülkiyet Hakkı	169
2. Doğal Gaz Nakli Yapma Yetkisi	170
3. Sıvılaştırılmış Doğal Gaz Taşıma Yetkisi	172
4. Bağlantı Yapma Yükümlülüğü	173
C. DEPOLAMA	176
1. Depolama Lisansı	177
2. Aynı Yer İçin Birden Fazla Depolama Lisansı Başvurusunda Bulunulması	179
3. Hizmet Verme Yükümlülüğü	181

İkinci Bölüm DENETLEME

I. İLİŞKİLİ İDARE HUKUKU KAVRAMLARI	185
II. DOĞAL GAZ PİYASASI DÜZENLEMELERİNDE “DENETİM”	199
III. EPDK’NUN DENETİM FAALİYETİ	205
A. Lisansa Bağlama	207
B. Kamu Hizmeti İlkelerine İlişkin Denetim	208
1. Süreklilik İlkesi	209
a. İletim Faaliyeti	215
b. Depolama	220
c. Dağıtım	223
2. Düzenlilik İlkesi	227
a. İletim	229
b. Depolama	231
c. Dağıtım	233
3. Eşitlik/Tarafsızlık İlkesi	235
a. İletim	239
b. Depolama	240
c. Dağıtım	242
4. Bedelsizlik İlkesi	243
a. İletim	250
b. Depolama	251
c. Dağıtım	253
5. Uyarlanma İlkesi.....	255
a. Lisans Alma Aşamasına İlişkin Düzenleme	256
b. Lisans Sahiplerini İlgilendiren Hükümler.....	259
6. Rekabet Kuralları İle Kamu Hizmeti İlkeleri Arasındaki İlişki	263

7. Kamu Hizmeti İlkelerinin Diğer Piyasa Faaliyetlerine Yansıması.....	270
a. İthalat	270
b. Toptan Satış Faaliyeti	273
c. İhracat	274
d. Yansımanın Anlamı	275
8. Yeni Kamu Hizmeti İlkeleri	276
9. Sonuç	280
C. Kamu Hizmeti Niteliğinin Sözleşmelere Etkisi.....	281
1. Dağıtım, İletim Ve Depolama İle İlgili Sözleşmelere Müdahale.....	282
a. Sözleşme Yapmak Mecburiyeti	282
b. Sözleşmelerin İçeriğine İlişkin Müdahale.....	284
2. Diğer Faaliyetlere İlişkin Sözleşmelerde Müdahalenin Azalması	294
D. Denetimin Araçları: EPDK'nun İşlemleri.....	295
1. Düzenleyici İşlemler.....	302
a. Yönetmelikler	302
b. Tarifelerin Belirlenmesi	305
2. Bireysel İşlemler.....	307
a. Lisans işlemleri	308
b. Sisteme Giriş Ve Bağlantı Yapılmasına İlişkin Kurul Kararları.....	313
c. İdari Yaptırım Kararları	314
(1) Ön Araştırma	331
(2) Soruşturma	333
(3) Ön Araştırma Ve Soruşturma Yapılmasına Gerek Olmayan Durumlar	335
3. Vasıflandırılması Tartışmalı Olabilecek İşlemler.....	338
a. Ulusal Tüketim Tahmini.....	338
b. Serbest Tüketici Olma Sınırının Belirlenmesi	340

c. Ulusal İletim Şebekesi Yatırım Programının Onaylanması	341
d. Dağıtım Bölgesi İle İlgili Kararlar	341
E. Kamu Düzenine İlişkin Denetim	343
1. Güvenlik	345
2. Çevrenin Korunması.....	350
IV. DİĞER İDARELERCE PİYASAYA MÜDAHALE	353
A. Merkezi idare ve Yerel İdareler Karşısında EPDK	353
B. Rekabet Kurumunun İşlemleri	360
C. BOTAŞ'ın İktisadi Devlet Teşekkülü Niteliğinin Etkisi	367
D. Bağımsız Denetim Kuruluşları	370
SONUÇ	377
KAYNAKÇA	381